Global Water Partnership
Central and Eastern Europe

Cilji trajnostnega razvoja na področju voda

Martina Zupan
GWP Slovenija

4. problemska konferenca komunalnega gospodarstva,
Rogaška Slatina, 25-26. 9. 2014

www.gwp.org

Vsebina predstavitve

- Zakaj razvojna agenda ZD po letu 2015?
- Definicija trajnostnega razvoja
- Proces priprave agende
- Nacionalno posvetovanje v Sloveniji
- Zaključki

Razvojna agenda ZN po 2015

Konferenca ZN o trajnostnem razvoju RIO+20 je bila priložnost, da se najvišji predstavniki držav ozrejo na dogovore, ki so jih sprejeli na konferenci v Riu 1992, na Svetovnem vrhu o trajnostnem razvoju leta 2002 v Južni Afriki in vrsti sestankov CSD.

Nekaj je bilo storjenega, ni pa dokončano. Razvojne cilje tisočletja (MDGs do 2015) je potrebno dopolniti z zahtevami trajnostnega razvoja (SDGs po 2015).

Ugotovitve konfrence Rio + 20 za področje voda

- Voda je ključni element zelene ekonomije
- Celostni pristop k upravljanju voda je učinkovit, vključiti je treba prilagajanje klimatskim spremembam
- Vzpostaviti boljše sodelovanje na mednarodni, nacionalni in subnacionalni ravni
- Dogovorili so se za pripravo Razvojne agende Združenih narodov po letu 2015, ki naj bi bila pripravljena s širokim sodelovanjem.
- Pogoj za uspeh agende je, da jo sprejmejo vlade in vsi deležniki.

Zakaj so ta sporočila kritična?

- Naravni viri so končni in je potrebno primerno ravnanje z njimi.
- Neodgovorna raba naravnih virov je nevarna za obstoj človeštva.
- Trajnostni razvoj in varovanje naravnih virov se ne izključujeta.
- Ciljev trajnostnega razvoja ni mogoče doseči brez izboljšanja upravljanja z vodami.

Definicija trajnostnega razvoja

Potreba po spremenjenem odnosu do narave in okolja je bila poimenovana kot potreba po trajnostnem razvoju.

Najpogosteje citirana je definicija Svetovne komisije za okolje in razvoj iz leta 1987:

"Trajnostni razvoj pomeni zadovoljevanje trenutnih potreb, ne da bi ogrožali zadovoljevanje potreb prihodnjih generacij."

Posvetovalni proces za pripravo Razvojne agende ZN po 2015 -1

VODA MORA ZANIMATI VSAKOGAR

- Začetek v okviru on-line diskusije o 11 temah na spletni strani www.worldwewant2015.org, ena od tem je voda.
- Medvladni proces o SDGs se je začel leta 2013 in se bo končal na Generalni skupščini ZN leta 2015. Januarja 2013 je Generalna skupščina ZN ustanovila "Open Working Group" (OWG), v katero je vključenih 116 držav, tudi Slovenija.

Posvetovalni proces - 2

- Večino držav v OWG zastopajo Ministrsta za zunanje zadeve in diplomatska predstavništva. Razpravo o SDGs usmerja tudi vrsta najvišjih teles v okviru organizacije ZN.
- Na širši ravni se je nadaljeval na nacionalnih posvetih o vodi, ki so potekala v 30 državah sveta, v organizaciji GWP, na katerih je sodelovalo preko 1200 udeležencev različnih strok in delov družbe.

Nacionalna posvetovanja o vodi

- Posvetovanja so potekala v 30 državah: Afrika 9, Azija 9, Latinska Amerika in Karibi 8, Centralna in Vzhodna Evropa 4 (Bolgarija, Poljska, Romunija, Slovenija).
- Na podlagi zbranih informacij je UN Water januarja 2014 izdal publikacijo "A Post-2015 Global Goal for Water", kjer je bil postavljen skupni cilj "Zagotavlja-nje vode za vse", ki vključuje: zdravje ljudi, blaginjo, pravično družbo, zaščite-ne ekosisteme, družbo prilagojeno naravnim dogajanjem in pet zahtev oziroma načinov za dosego cilja.

Pet zahtev za dosego cilja

- Trajnostna raba vodnih virov z upoštevanjem potreb drugih
- Dostop do varne pitne vode in sanitarne ureditve
- Učinkovito upravljanje z vodnimi viri, izvajanje sprejetih ukrepov, učinkovite inštitucije in administrativni sistemi!
- Izboljšanje kakovosti vode z uspešnejšim čiščenjem odpadnih voda
- Zmanjšanje tveganj zaradi nesreč, povezanih z vodo in podnebnimi spremembami (suše, poplave, žled, nevihte, veter itd)

Cilj in zahteve so med seboj povezani in zahtevajo celosten pristop, za dosego je potrebna sinergija in sodelovanje!

Kako razumeti “Zagotavljanje vode za vse”?

Pomembno je razumeti, da ne le za ljudi, voda je vključena v vse pore življenja in mora postati prioriteta razmišljanja pri vseh odločitvah na vseh ravneh. Od vode je odvisen trajnostni razvoj in obstoj ekosistemov, katerih del je tudi človek.

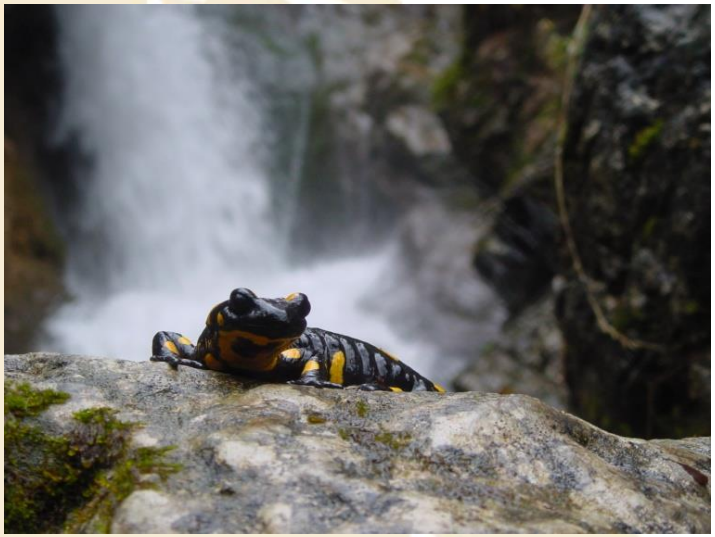

Foto Jože Uhan

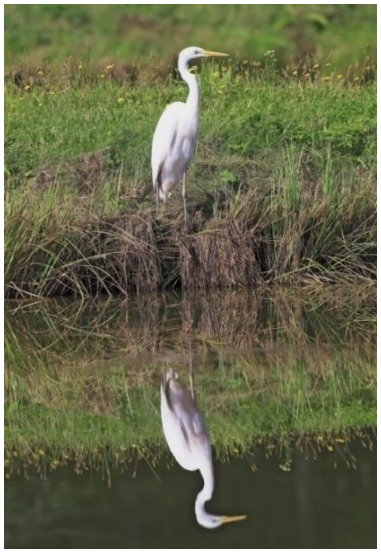

Foto Milan Vogrin

Kaj se bo dogajalo v letu 2014 in 2015

- Nacionalna posvetovanja so bila končana, o rezultatih so razpravljali na sestanku “Open Working Group” (OWG) maja 2014.
- O ugotovitvah tekom leta 2014 razpravljajo na OWG in v državah članicah.
- Medvladna pogajanja bodo potekala še v letu 2015 in se zaključila z odločitvijo o vsebini Agende razvoja po letu 2015 na Generalni skupščini ZN septembra 2015.

Nacionalno posvetovanje v Sloveniji, 21.3.2014

- Strokovnjaki iz področij okoljske in mednarodne politike, klimatologi, kmetijci, krasoslovci, nevladne organizacije so na posvetovanju predstavili vsak svoj pogled na predlagano vsebino agende.
- Sledila je razprava in sprejeti so bili zaključki.

Zaključki posvetovanja v Sloveniji - 1

- Podpiramo predloge za Razvojno agendo ZN po letu 2015. Voda ima pomembno vlogo pri doseganju cilja "Zagotavljanje vode za vse" in zmanjšanju revščine.
- Sodelovanje in aktivno vključevanje javnosti v sprejemanje dokumentov o trajnostnem razvoju in upravljanju voda.
- Slovenija potrebuje strategijo upravljanja s porečji, ki bi vključevala vizijo in usmeritve na vseh z vodo povezanih področjih, vključno Strategijo prilagajanja podnebnim spremembam.

Zaključki posvetovanja v Sloveniji - 2

- **Učinkovito regionalno, čezmejno sodelovanje na področju voda je pogoj za stabilnost, mir in varnost.**
- **Čiščenje odpadnih voda povsod, tudi v manjših naseljih, še posebej v zaledju kraških izvirov.**
- **Udeleženci posvetovanja so predlagali, da se v sprejemanje agende vključi predsednik države.**

Obsežnejši zaključki so na razpolago v pisni obliki.

V Sloveniji želimo tudi po letu 2030 videti takšne prizore, kar je mogoče le če bomo sledili cilju trajnostnega razvoja.

Pogoj za uspeh je tudi medsebojno spoštovanje, poslušanje, upoštevanje idej!!

martina.zupan@siol.net

Hvala za pozornost!